

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
ชื่อหลักสูตร การทำปลาต้ม จำนวน ๕ ชั่วโมง
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอกระสัง

ความเป็นมา

การทำปลาต้ม เป็นการถนอมอาหารจากภูมิปัญญาพื้นบ้านที่สืบทอดกันมายาวนาน โดยมีถิ่นผลิตดั้งเดิมในภาคอีสานของไทย ซึ่งปัจจุบันแพร่กระจายทำในทุกภาค และต่างมีสูตรที่แตกต่างกัน ทั้งการเลือกใช้ชนิดปลาและส่วนผสมจนเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ปลาต้มหลายแบบในแต่ละท้องถิ่น

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ ห้าด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตและศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่
๒. มุ่งให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และ สังคม
๓. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
๔. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอาชีพ
๕. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้ฝึกประสบการณ์ในการทำปลาต้ม
๒. เพื่อการพัฒนาอาชีพและสร้างอาชีพใหม่และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทำให้เกิดอาชีพที่หลากหลาย
๓. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ทักษะทางความคิด สร้างความสามัคคีในหมู่คณะและเป็นการสร้างรายได้ ลดรายจ่าย ให้กับตนเองและครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา

ทฤษฎี จำนวน ๑ ชั่วโมง

ปฏิบัติ จำนวน ๔ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์ การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัด กระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	การแปรรูป อาหาร การทำปลาต้ม	-ผู้เรียนสามารถแปร รูปอาหารจากการทำ ต้มปลาได้	-การแปรรูปอาหาร จากปลาเพื่อการ ถนอมอาหารเก็บ ไว้ ได้นาน	- อธิบาย / บรรยาย / สาธิต - ความเป็นมาในการแปรรูป อาหารจากปลา	๒๐ นาที	
๒	การแปรรูป อาหาร การทำปลาต้ม	-ผู้เรียนสามารถเลือก ซื้อและการใช้วัสดุ อุปกรณ์ได้	-การเลือกประเภท ปลาที่นำมาแปรรูป ในการทำปลาต้ม	- อธิบาย / บรรยาย / สาธิต - การเลือกซื้อวัสดุอุปกรณ์ - ความปลอดภัยในการใช้ วัสดุอุปกรณ์ - ขั้นตอนในการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์	๒๐ นาที	
๓	การแปรรูป อาหาร การทำปลาต้ม	-ผู้เรียนสามารถบอก ส่วนผสมของการทำ ปลาต้มได้	-ส่วนผสมในการทำ ปลาต้ม	- อธิบาย / บรรยาย / สาธิต - ปลานิลหรือ ปลาตะเพียน ๑๐ ก.ก - เกลือ ๓ ก.ก - ผงปรุงรส ๑ ช้อน - กระเทียม ๑ ก.ก - ข้าวเหนียวหนึ่งสุก ๑ ก.กแช่ น้ำให้อืดดูนิ่มนำกระเทียมทุบ เตรียมไว้มาคลุกให้เข้ากัน	๒๐ นาที	

๔	การแปรรูป อาหาร การทำปลาต้ม	-ผู้เรียนสามารถ อธิบายในการทำปลา ต้มได้	- ขั้นตอนการทำปลา ต้มได้	- อธิบาย / บรรยาย / สาธิต ขอดเกล็ดปลาผ่าท้องเอาไส้ ออกแล้วหันปลาเป็นสอง รอยตามความยาวไม่ต้อง เอา ครีบออกแล้วทุบ ๑ ที - ล้างน้ำให้สะอาดขัดด้วย แปรงสีฟัน - นำเกลือ ๓ ก.ก.มาคลุกกับ ปลาปลายัดใส่ท้องปลาและ		๒
	การแปรรูป อาหาร การทำปลาต้ม			ตัวปลาหมักไว้ ๔ ชั่วโมง - แล้วนำตัวปลามาล้างน้ำ ออกให้สะอาด ๔ รอบ - นำข้าวเหนียวหนึ่งสุก ๑ ก.ก. แช่น้ำให้อืดนุ่มนำกระเทียม มีทุบเตรียมไว้มาคลุกให้เข้า กันยัดใส่ท้องปลาและเหงือก ปลาไปะลงบนตัวปลา - เสร็จแล้วนำปลามาเรียงใส่ หม้อสลับไปมาเสร็จแล้วคลุม ด้วยถุงพลาสติกประมาณ ๗ วันก็รับประทานได้		๒
รวม					๑	๔

สื่อการเรียนรู้

๑. หลักสูตรการทำปลาต้ม
๒. แผ่น CD การแปรรูปอาหารจากปลาต้ม

การวัดและประเมินผล

การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
๓. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร
(นางสาวปัทมา มุมบ้านเช่า)
ครู ศรช. ตำบลชุมแสง

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นายรัชพัชรชัย วงศ์ทองเจริญ)
หัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ
(นางนุจรีย์ ส่องสพ)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอกระสัง

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นางนุจรีย์ ส่องสพ	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอกระสัง
2. นางสาวแก้ว งามแฉล้ม	ครูอาสาสมัครฯ
3. นายศุภกานต์ อุปสาร	ครูอาสาสมัครฯ
4. นายวุฒิชัย สุภาพ	ครูอาสาสมัครฯ

ผู้ให้ข้อมูล/เรียบเรียง

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นประจำตำบล 11 ตำบล อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์	
2. นายรัชพัชรชัย วงศ์ทองเจริญ	ครู กศน.ตำบล
3. นางสาวปัทมา มุมบ้านเช่า	ครู ศรช.
4. คณะครูกศน.อำเภอกระสัง	

ผู้พิมพ์

1. นางสาวปัทมา มุมบ้านเช่า	ครู ศรช.